

مرکز ملی باوردهای علمی و فناوری

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی‌رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.

سازمان بنادر و دریانوردی

سازمان بنادر و دریانوردی

خبرنامه مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی

ISSN: 2383-417X

شماره ۹، سال ششم، ۱۳۹۱

مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی

سازمان بنادر و دریانوردی به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتی رانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود در راستای تحقق راهبردهای

کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حیات از توسعه بکده های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید،

ثبت، داوری و نسخ و ایجاد بانک های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت **SID** می نماید.

خبرنامه اداره کل مرکز بررسی ها و مطالعات راهبردی

شماره نهم سال ۱۳۹۱

مروری بر گزارش حمل و نقل دریایی ۲۰۱۲

آنکتاد در گزارش " مروری بر حمل و نقل دریایی ۲۰۱۲ " آورده است: میزان فعالیت های تجاری دریایی در سال ۲۰۱۱ حدود چهار درصد افزایش یافت. در همین سال ظرفیت عرضه کشتی های جهان خیلی سریع تر رشد کرد و با نرخ رشد ۱۰ درصد برای اولین بار به ۱/۵ میلیارد تن وزن خالص رسید. این عدم تطابق عرضه و تقاضا خبر بدی برای این صنعت و سوددهی بازار محسوب می شود، به خصوص از نقطه نظر رشد مداوم ظرفیت عرضه کشتی ها و چشم انداز اقتصادی شکننده و نامطمئن خطر که دورنمای رشد گسترده تقاضا را تهدید می کند. در این گزارش ذکر شده است که همگام با رشد تجارت دریایی جهان، توان عملیاتی بندرهای جهان نیز در سال ۲۰۱۱ معادل ۵/۹ درصد رشد نموده است. حدود ۶۰ درصد از تجارت دریایی جهان به احجام بارگیری شده و ۵۷ درصد آن به بارهای تخلیه شده در بنادر کشورهای در حال توسعه تعلق داشته است. این تغییری بزرگ نسبت به الگوهای گذشته محسوب می شود که در آن ها نظام های اقتصادی در حال توسعه بیش تر به عنوان منطقه بارگیری مواد خام و منابع طبیعی فعالیت می کردند.

چالش های سودآفرینی، کاهش رقابت

گزارش حمل و نقل دریایی هشدار می دهد که عدم تعادل در عرضه و تقاضا موجب اعمال فشار بر بازارهای حمل بار شده و شرایط مالی بسیاری از شرکت های کشتی رانی را سخت می سازد، چرا که چنین موقعیتی موجب کاهش نرخ حمل و نقل بار، پایین آمدن درآمد و کاهش سودآوری می شود.

با این حال، اثر خالص نرخ های پایین تر روی فعالیت های تجاری (به خصوص در کشورهای در حال توسعه که در آن ها هزینه های حمل و نقل به طرز نا متعارفی بالا است) می تواند تا حدودی مثبت باشد.

هزینه متوسط حمل یک کانتینر ۲۰ فوتی از شانگهای به شمال اروپا از ۱۷۸۹ دلار در سال ۲۰۱۰ به ۸۸۱ دلار در سال ۲۰۱۱ کاهش یافته است. نرخ متوسط یک کانتینر ۴ فوتی از شانگهای به سواحل غربی ایالات متحده در این دوره از ۲۳۰۸ دلار به ۱۶۶۷ دلار کاهش یافته است. از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲، سهم کشورهای مبدأ-مقصد که توسط خطوط کشتی رانی خط پیما (liner) سرویس دهی می شدند تقریباً در نرخ ۱۸ درصد ثابت ماند و برای باقی کشورهای مبدأ-مقصد حضور حداقل یک بندر ترانشیپمنت ضروری بود. در همین دوره، تعداد متوسط شرکت های خط پیما که به ارائه خدمات به بنادر سراسر جهان می پرداختند ۴۰ درصد کاهش یافت. در همین حال، اندازه متوسط ابرکشتی های کانتینربر حدود ۱۱/۵ درصد افزایش یافت. بین سال های ۲۰۰۴ و ۲۰۱۱، تعداد متوسط شرکت های خط پیما حدود ۲۳ درصد کاهش یافت، در حالی که اندازه ابرکشتی ها تقریباً دو برابر شد. روند افزایش اندازه کشتی های کانتینربر و ظرفیت حمل و نقل و کاهش رقابت اکنون سال هاست که در این صنعت ادامه دارد. چهارچوب های قانونی و نظارتی بین المللی که از حمل و نقل و تجارت دریایی حمایت می کنند نیز در حال تحول هستند. گزارش حمل و نقل دریایی به توسعه های مهم مرتبط با محدودیت مسوولیت در قبال ادعاهای دریانوردی، تسهیل تجارت، امنیت دریانوردی و زنجیره تامین، ایمنی دریانوردی و مسایل زیست محیطی می پردازد.

از توسعه های نظارتی ارزشمند، مجموعه اقدامات فنی و عملیاتی هستند که موجب افزایش بهره وری انرژی و کاهش گازهای گلخانه ای (GHG) حاصل از حمل و نقل بین المللی می شوند. این توسعه های نظارتی با حمایت سازمان بین المللی دریانوردی در ماه ژوئیه ۲۰۱۱ به تصویب رسیدند. این ابزارها تا یکم ژانویه ۲۰۱۳ اجرایی خواهند شد.

ITS San Giusto قایق دزدان دریایی مظنون را به دام انداخت

کشتی نیروی دریایی اتحادیه اروپا با نام ITS San Giusto یک قایق سریع السیر با ۷ نفر سرنشین مشکوک به دزدی دریایی را متوقف و توقیف نمود.

کشتی جنگی اتحادیه اروپا که به عنوان بخشی از عملیات آتالانتا به انجام گشت های مبارزه با دزدی دریایی می پرداخت، قایق سریع السیری را مشاهده نمود که با یک نردبان و بیش از ۲۰ بشکه سوخت در ۱۸۰ مایل شرق Socotra در حال حرکت است.

این ناو جنگی بلافاصله هلی کوپتر خود را برای بررسی اعزام نمود. سپس تیم اعزامی در San Giusto پا به عرشه این شناور نهاده و سرنشین های آن را توقیف نموده اند.

فرمانده عملیات در خصوص توقیف موفقیت آمیز این قایق سریع السیر اظهار داشت: «در سه ماه گذشته این اولین بار بود که شناور دزدان دریایی در حوزه سومالی مشاهده شد و نیروی دریایی اتحادیه اروپا پیش از آن که این شناور فرصت حمله به کشتی های در حال تردد در این منطقه را پیدا کند، آن را به دام انداخت». مشخص بود که با پایان فصل بارندگی، دزدان دریایی شانس خود را امتحان خواهند نمود و به همین دلیل نیروی دریایی همواره هوشیار بوده است. نیروی دریایی پیام واضحی برای دزدان دریایی دارد: «ما مراقب شما هستیم و در صورتی که قدم به دریا بگذارید، شما را به دام خواهیم انداخت».

به طور کلی، حضور این شناور بدان معناست که دزدان دریایی هنوز هم قصد دارند که به دریا بیایند و همه گروه های درگیر مقابله با دزدان دریایی (چه نظامی و چه صنعتی) باید هوشیار و آماده باشند.

پس از جمع آوری اطلاعات، این قایق نابود شد و به این ترتیب از این که در آینده دزدان دریایی مظنون از آن برای حمله به کشتی ها استفاده کنند، جلوگیری به عمل آمد.

افتتاح رسمی بندر خلیفه، نقطه عطفی برای امارات متحده عربی

رئیس دولت امارات، تاسیسات بندری جدید بندر خلیفه که متعلق به شرکت بنادر ابوظبی (ADPC) می باشد را به طور رسمی افتتاح نمود.

رئیس دولت طی سخنانی در مراسم رسمی افتتاحیه اظهار داشت که این پروژه نقطه عطفی در روند توسعه و نوسازی در امارات متحده عربی است.

وی گفت: «افتتاح این پروژه موجب خواهد شد که با گام های استوارتر به سوی تکمیل چشم انداز اقتصادی ابوظبی در سال ۲۰۳۰ گام برداریم و به ادامه نرخ عالی رشد در ابوظبی امیدوار باشیم و آرمان های شهروندان این کشور برای برخورداری از یک بنیان اقتصادی مستحکم را تحقق بخشیم».

امارات متحده عربی مصمم به اجرای پروژه های بزرگ مقیاس به منظور حمایت از توسعه اقتصاد ملی است.

بندر خلیفه و Kizad طی مدت بیست سال به بخشی از یکی از بزرگ ترین مناطق صنعتی جهان تبدیل خواهند شد. فاز اول با هزینه ای معادل ۷/۲ میلیارد دلار احداث شده است و بندر خلیفه اکنون کل ترافیک کانتینری بندر مینازاید را به خود جذب نموده است و انتظار می رود که به کمک فن آوری دیجیتالی بدون کاغذ بازی خود رکورد بار فله را نیز بشکند.

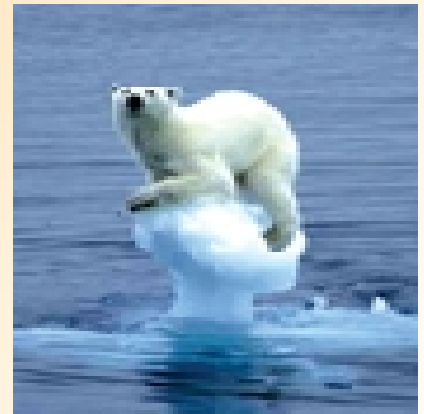
لاغرترین یخ‌های قطبی تاریخ

دانشمندان می‌گویند روند کنونی ذوب یخ‌های قطبی باعث شده تا اخیراً یک کشتی یخ‌شکن چینی بتواند برای اولین بار از چین به ایسلند سفر کند.

دانشمندان می‌گویند میزان یخ‌های موجود در قطب جنوب بسیار مهم است و بعنوان یک تهویه مطبوع برای کره زمین عمل می‌کند.

تابستان امسال همانگونه که پیش از این پیش‌بینی شده بود؛ در ماه سپتامبر گرمای تابستان باعث ذوب یخ‌ها شد و یخ‌های قطب به کمترین ضخامت خود در طول تاریخ رسیدند.

دانشمندان همچنین امیدوارند اگر روند تغییرات دما شاهد تغییرات غیرمنتظره‌ای نباشد، افزایش ضخامت یخ‌ها در زمستان جبران شود و به حد طبیعی خود برسد.

نگرانی‌هایی در مورد تأثیر کاهش ضخامت یخ‌ها وجود دارد و دانشمندان در هراس هستند که این حد نصاب کاهش ضخامت یخ‌های قطب در فصول گرم، باعث افزایش دمای قطب در فصول سرد شود و ضخامت یخ‌های قطب به حد طبیعی خود نرسد.

یکی از بزرگترین دلایل ذوب یخ‌ها در اثر افزایش دمای کره زمین، انتشار گازهای گلخانه‌ای است که **چین**، **آمریکا**، **اتحادیه اروپا**، **هند** و **روسیه** با استفاده از سوخت‌های فسیلی در صدر مقصران گرم شدن کره زمین هستند.

شناور تحقیقاتی جدید روسیه وارد ناوگان می شود

کارخانه کشتی سازی Admiralty روسیه شناور تحقیقاتی Akademik Treshnikov را تحویل خواهد داد.

به گزارش بخش خارجی مارین نیوز، این یک شناور تحقیقاتی و گشت زنی است که روس ها در حوزه

هیدروگرافی و بررسی مسایل زیست محیطی از آن استفاده خواهند کرد.

Akademik Treshnikov جایگزین شناور تحقیقاتی Akademik Fyodorov خواهد شد و قرار است به

ناوگان اکتشافی قطب جنوب روسیه در بخش انتقال افراد به موقعیت قطبی، تحویل بار در مناطق یخ زده

صعب العبور، تحقیق در اقیانوس منجمد جنوبی و مطالعه رخدادهای طبیعی به کار گرفته شود.

Admiralty قدیمی ترین کارخانه کشتی سازی روسیه است که در سال ۱۷۰۴ تأسیس شد.

عربستان در دریای سرخ گاز کشف کرد

عربستان سعودی در آب‌های شمالی غربی این کشور در دریای سرخ گاز کشف کرد.

به گزارش خبرگزاری رویترز از ابوظبی، علی النعیمی، وزیر نفت عربستان سعودی، اعلام کرد: شرکت سعودی آرامکو، یک میدان جدید گازی در ۲۶ کیلومتری آب‌های شمال غرب بندر دابا (Daba) عربستان کشف کرده است.

وی افزود: یک حلقه چاه آزمایشی در عمق ۱۷۷۰۰ فوتی حفر شد که تولید برآوردی گاز آن ۱۰ میلیون فوت‌مکعب در روز است.

النعیمی اظهار کرد: به منظور ارزیابی اندازه میدان چاه‌های بیشتری حفر خواهد شد.

شرکت سعودی آرامکو، بزرگترین صادرکننده نفت جهان، به منظور پاسخگویی به تقاضای رو به رشد انرژی در عربستان به دنبال کشف گاز در همه نقاط این کشور است.

ذخایر نفت و گاز عربستان سعودی بیشتر در استان شرقی (Eastern Province) این کشور قرار دارند.

ذخایر گازی عربستان به طور رسمی ۲۷۹ تریلیون فوت مکعب برآورد شده؛ این کشور در سال‌های اخیر برنامه خود را روی توسعه گازهای غیرهمراه، ترش و نامتعارف متمرکز کرده است.

شرکت سعودی آرامکو همچنین در تلاش برای کشف گاز در دریای سرخ است.

عربستان که با رشد سالانه حدود ۸ درصدی مصرف برق رو به روست، قصد دارد به منظور ذخیره نفت برای صادرات و تأمین سوخت نیروگاه‌های تولید برق خود، گاز بیشتری تولید کند.

ادامه بیماری های مدیریت

(ریس نزدیک بین)

نزدیک بینی می تواند برای یک مدیر همان قدر ناراحت کننده باشد که برای چشم های نزدیک بین بی عینک. البته نزدیک بینی در مدیریت مانند نزدیک بینی چشم درجات و انواع و مراحل مختلف دارد، ولی معمولاً مدیرانی که فاقد " بصیرت مدیریت " هستند، دچار این بیماری می شوند. بعضی از مدیران اگر هر روز وقت و بی وقت به اطاق ها و محل کار کارمندان خود سرکشی نکنند، خیالشان ناراحت است و تصور می نمایند که اعمال مدیریت آن ها دچار وقفه شده است، بعضی دیگر بدون آن که کاری با کارمندان خود داشته باشند، گاه و بیگاه به آن ها تلفن می کنند و یا آن ها را احضار می کنند تا مطمئن شوند که همه پشت میز خود هستند و وظایف خود را انجام می دهند. بعضی هم که یا خودشان فرصت ندارند و یا آنکه نظارت شخصی خود را کافی نمی دانند، چند نفر از زیر دستان خود را به جاسوسی و خبرچینی می گمارند.

صرف نظر از روش های مختلف سرکشی و بازرسی و " کسب اطلاع "، این گونه مدیران همه نزدیک بین هستند. این مدیران به جای این که با تقسیم مسئولیت ها به طرز درست و منطقی و عادلانه در کارمندان خود حس مسئولیت و وظیفه شناسی ایجاد کنند و به جای این که برای نظارت در حسن انجام وظایف متوسل به سیستم ها و روش های اصولی شوند، بیهوده تلاش می کنند که سازمان خود را از طریق ایجاد رعب و سوءظن و نا ائمنی سرو سامان دهند. مسلماً سرکشی و بازرسی، به خصوص وقتی که بدون اطلاع قبلی انجام گیرد، می تواند در اعمال مدیریت موثر باشد، ولی اگر تا حد سرکشی شدن تنزل پیدا کند و در فاصله های زمانی خیلی کوتاه تکرار شود، به جای آن که اسباب قدرت مدیریت باشد، ابزار ضعف مدیریت خواهد بود.

(برگرفته از کتاب بیماری های مدیریت چارلز آستن)